

Gilányi Gabriella

KOTTÁS KÓDEXTÖREDÉK A SZÉKELY NEMZETI MÚZEUM GYŰJTEMÉNYÉBEN*

Bevezető

A Székely Nemzeti Múzeum Könyvtára két középkori kottás töredéket őriz. Ezekre a múzeum könyvtáros-muzeológusa, Boér Hunor hívta fel Madas Edit figyelmét, így kerültek a levelek a szakma látókörébe. Mivel a Fragmenta 2. jelzetű, könyvtáblából kinyert és a hordozó kötet restaurálásakor ugyanoda visszaépített töredék szakmai feldolgozása további kutatást igényel, itt csak a Fragmenta 1. jelzetű töredéket tárgyaljuk, amely a múzeum könyvtárának jelenleg a legrégebb emléke, és ifj. Gödri Ferenc magángyűjteményéből került a Székely Nemzeti Múzeumba.¹

Ifj. Gödri Ferenc (1862–1913) a modern Sepsiszentgyörgy megteremtője. Hasonnevű apja Gábor Áron egyik első tűzére, majd sepsiszentgyörgyi törvénybíró volt, hasonnevű fia festő, a helyi Székely Mikó Kollégium rajztanára. Gödri Ferenc 1895-ben lett Sepsiszentgyörgy polgármestere, munkásságának öröksége a mai Városháza épülete, mellette Erdély harmadik állandó színháza. Nevéhez fűződik a Székely Nemzeti Múzeum megépítése – a múzeumnak is igazgatóválasztmányi elnöke volt –, a város iparosítása, az első aszfaltjárda a központban, a villanyvilágítás, a közművesítés, a város kisebb változásokkal máig használt címere.² Helytörténész és gyűjtő: a Fragmenta 1. 1887-ben, valószínűleg budapesti joggyakornoksága idején került a birtokába. A pergamenen található utólagos, kézírásos rájegyzések egy része 16. századi erdélyi privilégiumlevelek alapján történt formula- és írásképgyakorlásnak tűnik, így akár egy okirathamisító, 18–19. századi megelőző possessora is elképzelhető,³ de a proveniencia ilyen részletességű felgöngyölítését itt nem tekinthetjük feladatunknak.

Leírás

A pergamen fólió egy, a zsolozsmaliturgia énekeit tartalmazó antifonáléból való: mindkét oldalán tizenkét kotta- és szövegsor szerepel. Az oldalbeosztás arányaiból és a sorok számából ítélve, az anyakódex teljes levele lehet, de ezt az alsó rész levágása miatt nem tudhatjuk biztosan. A töredéken látható tetszetős gregorián notáció szoros szálakkal kapcsolódik a középkori magyar egyházi központ, Esztergom kalligrafikus kottaíró gyakorlatához, amely a 14. századra Európa egyik legesztétikusabb hangjelzésévé finomodott hazai notátoraink kezei között. Esztergomi típusra utal legelőször a töredék kottaképe: a hajlékony és elegáns írásmodor, a pontszerű, illetve ívelt vonalas elemek harmóniája, sormintaszertű szépsége. Emellett a kottát felépítő, alább ismertetett neumaszerkezetek/hangjegyek is alátámasztják a magyar provenienciát: ezt a speciális jelválogatást kizárólag a középkori Magyarországon írták.

Töredékünkön a Szendrei Janka által rendszerbe foglalt⁴ önálló magyar hangjelzés, az esztergomi notáció minden jellemző alkotóeleme feltűnik: négy vörös vonalból álló kottaszisztéma, a sorok elején kettős kulcsrakás (*c-f* és *f-b*) és a különleges zenei jelkészlet: a derékszögű, arab 7-es alakú *clivis*, a hajlékony rajzolatú, az esetek többségében kötöten formált, hangfejek nélküli *pes*, a 3–3 hangot jelölő kötött, hangfejek nélküli *torculus* és fordítottja, a *porrectus*; majd ezek fejleményei, a kötöten vezetett neuma-összetételek, például *torculus resupinus* és az abból tovább kötött öthangos szerkezet, stb. Még fontosabb, a proveniencia-meghatározáskor egyenesen perdöntő, hogy a kéziratban a magyar gregorián hangjelzés leglátványosabb elemei is feltűnnek: egyrészt a jellegzetes *scandicus* neuma, másrészt a kétféle (pontokból álló és kötött) *climacus*. Ez utóbbi

* A budapesti ELKH Bölcsészettudományi Kutatóközpont Zenetudományi Intézetben működő „Lendület” Digitális Zenei Fragmentológia Kutatócsoport *Fragmenta Manuscriptorum Musicalium Hungariae Mediaevalis – Kottás kódextöredékek a középkori Magyarországról* című weboldalán az F933 szám alatt (lásd <http://fragmenta.zti.hu/f933-antiphonale-s-15-in-1-csonka-folio-sepsiszentgyorgy-sfantu-gheorghhe-szekely-nemzeti-muzeum-konyvtara-nr-1/>) szereplő töredékleírás bővített, nyomdai változata.

um-konyvtara-nr-1) szereplő töredékleírás bővített, nyomdai változata.

¹ SZNM, K, Fragmenta 1. A töredéket 2022-ben András-Tövissi Júlia restaurálta a Csíki Székely Múzeumban.

² DEMETER Lajos 2013, 203–206.

³ Boér Hunor (SZNM) észrevételei.

⁴ SZENDREI Janka 1983.

kottaképet is meghatározó, elsődleges formája a kettős ponttal induló, majd a pontsört többé-kevésbé függőlegesen megtartó változat. A dallami emelkedésnél ferdén haladó, de lefelé meredek – függőleges – írásirány szintén az esztergomi notáció sajátossága a közép-európai régióban.

Mindezen elemek összességéről, vagyis a töredéken rekonstruálható jelkészlet egészéről elmondható, hogy az a középkori magyar egyházra jellemző, sajátos válogatás. Magyarország minden középkori egyházmegyes kottairó műhelye ezt a 13. században kikristályosodott hangjegyrítást művelte, az a gregorián kódex, amelyet ezzel a notációval jegyeztek le, biztosan hazai műhely terméke, azaz hungarikumnak tekinthető.

A zenei paleográfiai analízis mélyebb rétegei további adatokkal szolgálnak a töredék korát és származási helyét illetően. Elsőként az tűnik fel, hogy a klasszikus esztergomi notáció igen finom alakzatokat rajzoló tollkezelésével szemben itt a vonalvezetés rusztikusabb karakterű, vastagabb tollvágásra utal. Többletjelentést hordoz az is, hogy az alapneumák rajza nem egységes: a kotta másolója nem dönt egyetlen neumaalak mellett, ezzel az írásmódnak egyfajta átmenetiséget kölcsönöz, még úgy is, hogy az írásmód maga képzett szakember műve lehet. Az archaikusan kötött formák főleg nagyobb hangközlépésnél jelennek meg, de még ott sem minden esetben: például a nagy hangterjedelmet átívelő *scandicus* neuma egyszer tagolt, egyszer kötött. A szomszédos hangra lépő neumák, például a *pes* vagy *torculus-porrectus* néha kötött, zömmel azonban két-három kis tollmozdulattal létrehozott hangjegyek szerepelnek. Ugyanez érvényes a *scandicus* neumákra is: az apró elemek ugyan az egybentartás, ligáció érzetét keltik (a régi esztergomi forma tökéletesen kötött rajzolatú), ám egyes hangjegyeknél világosan látható, hogy több kézmozdulattal, a tollat menet közben olykor felemelve írták le őket.

E tagoltság, amely a hangjegyek és liturgikus könyvek méretnövekedésének és a gótikus tollvezetés 14. század végi térhódításának tudható be, azoknak a késői esztergomi kottairásoknak az általános jellemzői közé tartozik, amelyeket összefoglalóan hagyományörzőknek vagy periférikusnak is szoktunk nevezni. Nemcsak az írás tagoló karaktere utal a klasszikus (14. század eleji) esztergomi díszírásnál későbbi datálásra, hanem az is, hogy *custos* (örhang) áll a sorok végén; az a kiegészítő kottajel, amely a magyar egyház notációs hagyományában csak a 14. század végétől figyelhető meg. A neumák elemekre bomlása, a toll levágásának módja (és a tollvonások ebből fakadó vastagodása) véleményünk szerint a 15.

század első felének gyakorlatára utal. Ezt a datálást támasztja alá a kottairás haladási iránya is. A neumák jobbra felfelé ferdén törnek előre, lefelé döntően függőlegesen, ám bizonyos esetekben (lásd *pes subbipunctis*) korszerűbb modorban – a pontsört elferdítve – szerepelnek. A változatos, szétesőben lévő neumarajzok mellett tehát az írásirány bizonytalansága is átmenetiséget sugall: a kottairást a hagyományos esztergomi notáció és a modern szemléletű, a gótikus írás befolyása alatt álló tagolt írásmódok között kell elhelyeznünk. Abban a korban, amikor maga Esztergom is szembefordult korábbi kalligrafikus hangjegyrítással, és nagy rombusz formájú hangokra, vastag vonalakkal egyben tartott neumákra tért át. Ez a hagyományörző attitűd semmiképp nem központi iskolára utal, hanem az ország külső részeinek (főleg Északkelet-Magyarországnak) valamely szkriptóriumát sejtethetjük mögötte. A töredéken látott archaikusabb összetevők a 15. században csak a Magyar Királyság peremvidékének gyakorlatában képzelhetőek el, így a töredék másolásának helyszínét keleti, azon belül (a párhuzamok alapján) erdélyi területre tennénk.

Ami a kézirat provenienciáját illeti, még egyet tovább lehet lépni. A közelmúltban megjelent kismonográfiánkban részletesen foglalkoztunk az erdélyi gregorián hangjelzéssel egy Güssingben (Németújváron) őrzött, tizennégy töredékből álló 14. századi antifonále kapcsán: e műben a most tárgyalt töredéket összehasonlító forrásként használtuk fel, hangjelzését erdélyiként határoztuk meg.⁵

A güssingi leletnél is közelebb áll azonban töredékes kéziratunk notációjához egy 15. századra datált, szintén újonnan rekonstruált erdélyi antifonále kottaképe, melynek öt töredékét jelenleg Csík-somlyón, Budapesten (lásd <http://fragmenta.zti.hu/f675-antiphonale-s-15-1-1-csonka-folio-budapest-kozponti-papnevelo-intezet-palos-konyvtara-fr-l-m-87/>), Gyöngyösön és Turócszentmártonban őrzik.⁶ Itt az írásmód a németújvári töredékekénél későbbi: töredékünk notációjához hasonlóan – átmenetisége dacára – vastagabb vonalvezetésű, rendezettebb kottaképpé.

A középkori kelet-magyarországi régióból fennmaradt csekély gregorián forrásanyag felértékeli e töredékes leleteket, annál is inkább, mert hazai talajon álló, ugyanakkor rendkívül különleges kottairást dokumentálhatunk belőlük. Az ún. erdélyi notáció egy olyan esztergomi altípus, amely részelemei révén magyar alhagyományként ragadható meg. Nehezíti a besorolást, hogy nem egységes rendszer, a variánsok kisebb másolóiskolák/hangjelzésváltozatok gazdag hálózatára utalnak. E kottairás feltárása gyakran az egyetlen kiindulópont a forrás provenienciájának

⁵ GILÁNYI Gabriella 2019a, 27, 39–57.

⁶ GILÁNYI Gabriella 2019b; Uő 2021.

meghatározásakor – konkrét, felismerhető elemek összességét jelenti. A töredéken látható alábbi jellegzetességek véleményünk szerint biztosan a középkori erdélyi püspökséghez kötik antifonálénk származási helyét:

– ívelt, hosszú befutóvonalakat rajzoló, kerekded elemekből felépített, esztétikus, „összetéveszthetetlenül erdélyi” kottakép

– szokatlanul vékonyan meghúzott négy vörös kottavonal

– hevenyészett, szimpla keretvonalak (az oldalkiképzés, vonalazás egyszerűsége)

– felvidéki őrhangtípus különlegesen kiképzett formaváltozatai

– a kottavonalakon és vonalközben ferdén elfekvő, hosszúkás, téglalap alakú szillabikus alapjel (punctum)

– ívelt clivis hosszú befutóvonallal, nagyobb hangközlépésnél a derékszöget kitágító, olykor megnyúló felső elemmel

– kötött és tagolt torculus, climacus, scandicus egyidejű jelenléte

Ezeknél is fontosabb érvet jelent az erdélyi proveniencia mellett, hogy több Erdélyből, főként feltehetően Csíkból származó forrásban figyeltünk fel a climacus resupinus töredékünkön látható, érdekes rajzára. Ebben a climacus utolsó hangja egy pes neuma első hangjává alakul át, s a két pontelemmel induló jelet a notátor határozottan két részre tagolja, eltávolítva egymástól a különösen osztott alkotóelemeket. Kiforratlanságra utal, hogy a neumaösszetelnek archaikusabb, függőlegesen egymás alá írt változata is regisztrálható a töredéken. A fenti széttagolt formával váratlan helyen, Kájoni János későbbi kottatírásában is találkozhatunk, sőt, megfigyelhetjük, hogy nála a jel első része önállóan, clivisként fordul elő, mely forma kuriózum a magyar notációs gyakorlatban. E clivis máshonnan nem dokumentálható, viszont Erdélyben talán korábbi – eddig fel nem tárt – előzményekre tekint vissza.⁷ A töredék zenei notációjának fenti elemzése összességében azt mutatja, hogy az egykori antifonále származási helyét nem kell messze keresnünk jelenlegi őrzőhelyétől. Az erdélyi provenienciát támasztja alá a jelrendszer

rendkívüli hasonlósága a Güssingben talált erdélyi antifonále-töredékek kottájával, ez utóbbi töredékünknel valamivel korábbi stádiumban (14. század harmadik harmada) mutatja meg a hagyományörző erdélyi hangjelzést, amelyet összehasonlító vizsgálatunk nyomán az erdélyi egyházmegye belső területeihez, nagy valószínűséggel plébániai helyszínhez köthetünk. Alacsonyabb rangú használatra utal a hevenyészett oldalvonalazás és beosztás, illetve a rossz minőségű, lyukas pergamen, amely nem évszázados anyagpusztulás és nem is a kódex szétvágásának nem kívánatos nyoma. Eredetileg is hibás pergamenre utal, hogy a notátor a lyukat kihagyva folytatja az ének lejegyzését. (NB. hasonló lyukakat láttunk a szintén Erdélyhez köthető, 12. századi Codex Albensis pergamen fólióin is.)⁸

Liturgikus tartalom

Szenháromság vasárnapja első vesperásának és az ünnepi matutinum első nokturnusának énekeit tartalmazza a kézirat. A liturgikus tartalom részletei, a tételrend tökéletesen egybevághat Esztergom kódexének párhuzamos helyeivel. Egyetlen tétel szúr szemet az összevetés során, de ez Esztergom javára döntene a provenienciát tekintve: a vesperás responzórium prolixuma a töredéken is a *Benedicamus patrem*, míg az erdélyi-váradai forrásokban ehelyett a *Summae Trinitati* áll – ez az ének Esztergomban a vasárnap második vesperásában szerepel. Egyetlen tételvariáns alapján persze nem juthatunk messzire következtetéseinkben (a Szenháromság-zsoltosma legképlékenyebb része a két vesperás kiírása-nemírása, illetve a responzórium asszignációja), ugyanakkor ez az alkalmazás újabb halvány érv korábbi sejtésünk mellett, mely szerint a 14. századi kalligrafikus kottát a lehető legközvetlenebbül mintának tekintő – annak hajlékony alakzatait, kottaképét megtartani igyekvő – erdélyi egyházak némelyike talán rítusában is szigorúbban tartotta magát Esztergom útmutatásához. Az sem kizárt, hogy a közvetlenebb esztergomi alárendeltséget sejthetjük a párhuzamok mögött, mint ahogy arra a kolozsmonostori antifonále esetében is gondoltunk.⁹

⁷ SZOLIVA Gábrriel 2020.

⁸ FALVY Zoltán – MEZEY László 1963.

⁹ GILÁNYI Gabriella – PAPA-HAGI, Adrian 2019, 22–24.

Folio	Tempus	Dies	Hora	Műfaj	Incipit	Tónus	Cantus ID	Mel. Num.
Fr. No. 1 recto		Dominica Trinitatis	V1	a5	Ex quo omnia*	5	002751	Ant-5060
Fr. No. 1 recto		Dominica Trinitatis	V1	R	Benedicamus Patrem et	8	006239	
Fr. No. 1 recto		Dominica Trinitatis	V1	V	Benedictus es Domine	8	006239a	
Fr. No. 1 recto		Dominica Trinitatis	V1	H	O lux beata		008358	Hy-005
Fr. No. 1 recto		Dominica Trinitatis	V1	W	Benedicamus Patrem et Filium		007966	
Fr. No. 1 recto		Dominica Trinitatis	V1	Am	Te Deum Patrem unigenitum	4	005117	Ant-4268
Fr. No. 1 recto		Dominica Trinitatis	N	Inv	Deum verum unum	4	001061	Ant-4193
Fr. No. 1 recto		Dominica Trinitatis	N1	a1	Adesto Deus unus	1	001268	Ant-1467
Fr. No. 1 recto		Dominica Trinitatis	N1	a2	Te unum in substantia*	2	005126	Ant-2148
Fr. No. 1 verso		Dominica Trinitatis	N1	a3	Te semper idem	3	005124	Ant-3127
Fr. No. 1 verso		Dominica Trinitatis	N1	W	Benedicamus Patrem et Filium		007966	
Fr. No. 1 verso		Dominica Trinitatis	N1	R1	Benedicat nos Deus	1	006240	
Fr. No. 1 verso		Dominica Trinitatis	N1	V1	Deus misereatur nostri	1	006240a	
Fr. No. 1 verso		Dominica Trinitatis	N1	R2	Benedictus Dominus Deus Israel	2	006249	
Fr. No. 1 verso		Dominica Trinitatis	N1	V2	Replebitur maiestate	2	006249a	
Fr. No. 1 verso		Dominica Trinitatis	N1	R3	Quis Deus magnus	3	007498	
Fr. No. 1 verso		Dominica Trinitatis	N1	V3	Notam fecisti in populis*	3	007498a	

Dallamok

A töredéken látható kotta pentaton körvonalú gregorián dallamokat közöl (a variánsok a szekundmozgások helyett a plasztikusabb dallamvonalat megrajzoló kisterc-lépéseket részesítik előnyben), amely megerősíti a közép-európai, sőt, az analógiák egy következő szintjén a magyarországi eredetet. Ami a dallamok részleteit illeti, ismét korábbi tapasztalatainkra hagyatkozhatunk. Eddigi tanulmányaink ugyanis azt mutatták, hogy az erdélyi töredékeken megőrzött énekek általában önálló magyarországi változatok az esztergomi hagyomány fő forrásainak verzióihoz képest. A Szentháromság zsolozsmájának itt látható tételei esetében inkább az tűnik fel, hogy a dallamrészek nagyon közel állnak az esztergomi források párhuzamos helyeihez, még a formulaalkotás legelemibb szintjén, a záratokban is nagyfokú az egyezés (megjegyzendő, hogy e dallamok zenei stílusukban modernebbek, mint a temporale-zsolozsma legtöbb officiuma, ez is állhat az egyezés hátterében). Néhány alkalomszerű, felületi formulavariáns föltűnik ugyan a különbségek között, de ezek nem lépik át a magyar hagyományon belül szokásos alvariáció kereteit.

A töredék összegző leírása

F933 / ANTIPHONALE s. 15/in, 1 csonka fólió, Sepsiszentgyörgy (Sfântu Gheorghe), Székely Nemzeti Múzeum Könyvtára, nr. 1

Numerus: F933

Műfaj: Antiphonale

Kor: s. 15/in

Könyvtári lelőhely: Sepsiszentgyörgy, Székely Nemzeti Múzeum Könyvtára

Jelzet: nr. 1

Anyag: pergamen

Mennyiség: 1 csonka fólió lefejtve

Oldal magassága: 428 mm (nem teljes)

Oldal szélessége: 352 mm (teljes)

Írástükör magassága: 387 mm (nem teljes)

Írástükör szélessége: 226 mm (teljes)

Oszlopok száma: 1

Sorok száma: 12 szöveg- és kottasor

Kottaszisztéma magassága: 17 mm

Írás: gothica textualis rotunda

Notáció: késői esztergomi notáció (erdélyi)

Possessor: Ifj. Gödri Ferenc (Sepsiszentgyörgy polgármestere 1895 és 1913 között)

Tartalom: Officium S. Trinitatis

Származás: Erdély

Köszönetnyilvánítás

Itt szeretnénk megköszönni Madas Edit közvetítését, és az ábrákhoz az Arcanum Adatbázis Kft. (jelenleg székelyudvarhelyi telephelyű) 3D-s reprográfiaműhelyének munkáját, Zepezcaner Valéria (Haáz Rezső Múzeum) segítségét, továbbá a restaurálás és a reprográfia megszervezését (Lázár-Prezsmér Kinga, Székely Nemzeti Múzeum). Külön köszönet illeti Boér Hunort, aki lehetővé tette a töredék vizsgálatát, továbbá értékes megfigyelésekkel, adatokkal gazdagította a leírást.

Gilányi Gabriella – ELKH Bölcsészettudományi Kutatóközpont Zenetudományi Intézet, Budapest, Táncsics Mihály u. 7.;
gilanyi.gabriella@abtk.hu

Irodalom

- DEMETER Lajos
2013 *Sepsiszentgyörgy személyiségei. Életrajzok, életutak*, I (A–J), Sepsiszentgyörgy Kiadó, Sepsiszentgyörgy.
- FALVY Zoltán – MEZEY László (ed.)
1963 *Codex Albensis. Ein Antiphonar aus dem 12. Jahrhundert* (szerk. Falvy Zoltán – Mezey László), Akadémiai Kiadó, Budapest–Graz.
- GILÁNYI Gabriella
2019a *Mozaikok Erdély ismeretlen gregorián hagyományából. Egy Anjou-kori antifonále töredékei Güssingben – Mosaics from the Plainchant Tradition of Transylvania. Interpreting the 14th-Century Antiphoner Fragments at Güssing (Resonemus pariter 1. Műhelytanulmányok a középkori zenetörténethez – Studies in Medieval Music History; szerk. Czagány Zsuzsa), Bölcsészettudományi Kutatóközpont Zenetudományi Intézet, Budapest.*
2019b 15. századi erdélyi antifonále-töredékek és ferences hordozókönyveik, *Csiki Székely Múzeum Évkönyve*, XIII–XIV (szerk. Markaly Aranka), Csiki Székely Múzeum, 95–110.
2021 Newly Identified Codex Leaves from a Fifteenth-Century Transylvanian Antiphoner in Martin, in: *The Image of Piety in Medieval Manuscripts in Slovakia and in Europe* (ed. Eva Veselovská), Institute of Musicology of the Slovak Academy of Sciences, Bratislava, 26–41.
- GILÁNYI Gabriella – PAPAHAZI, Adrian
2019 Membra disiecta from a Transylvanian Antiphonal in Budapest and Cluj, *Fragmentology. A Journal for the Study of Medieval Manuscript Fragments*, 2, Freiburg im Üechtland, 5–34. (Letöltve: <https://www.fragmentology.ms/article/view/transylvanian-antiphonal>; 2020. 08. 13.)
- SZENDREI Janka
1983 *Hangjegyzések a középkori Magyarországon (Műhelytanulmányok a magyar zenetörténethez 4.)*, MTA Zenetudományi Intézet, Budapest.
- SZOLIVA Gábrriel
2020 Kájoni János kézírásos graduáléja a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárában, *Acta Pintériana*, 6, 35–46.

Fragment de codice cu partituri liturgice în colecția Muzeului Național Secuiesc

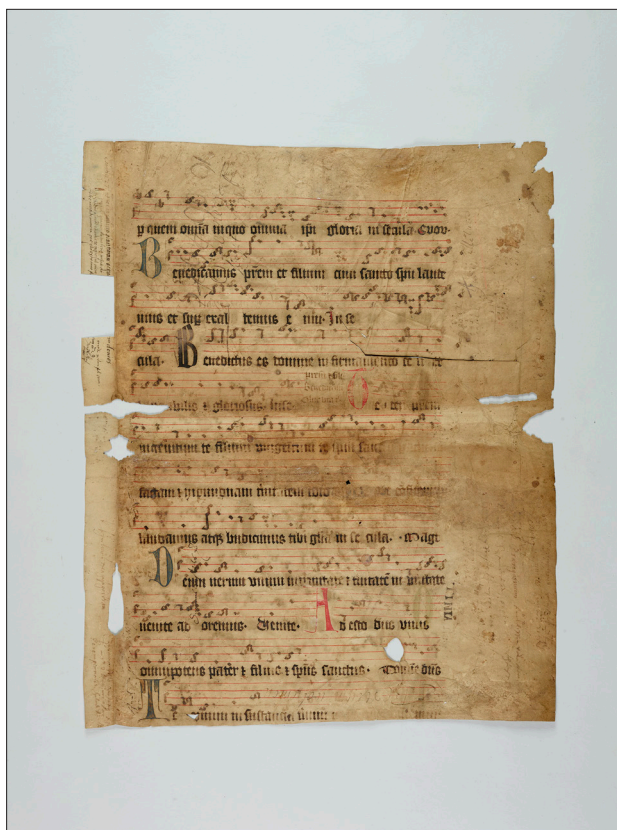
(Rezumat)

Orașul modern Sfântu Gheorghe se datorează lui Ferenc Gödri (1862-1913). A fost ales primar în 1895, în parte lui se datorează și ridicarea edificiului Muzeului Național Secuiesc. Artefactul cel mai vechi din biblioteca muzeului, prezentat acum, a intrat în colecția privată Ferenc Gödri în anul 1887 când era jurist stagiar. Fragmentul expus, cu partituri liturgice, provine din anii 1400, având aceeași vârstă cu târgul medieval privilegiat Sfântu Gheorghe. Conține cântece catolice liturgice pentru duminica de după Pentecosta: melodii gregoriene în dialect muzical pentatonic, de tradiție strigoniense. Fragmentul a fost rupt dintr-un codice medieval ungar, scris în Transilvania, pe suport de pergamen deteriorat, ceea ce poate indica o utilizare la nivel de parohii.

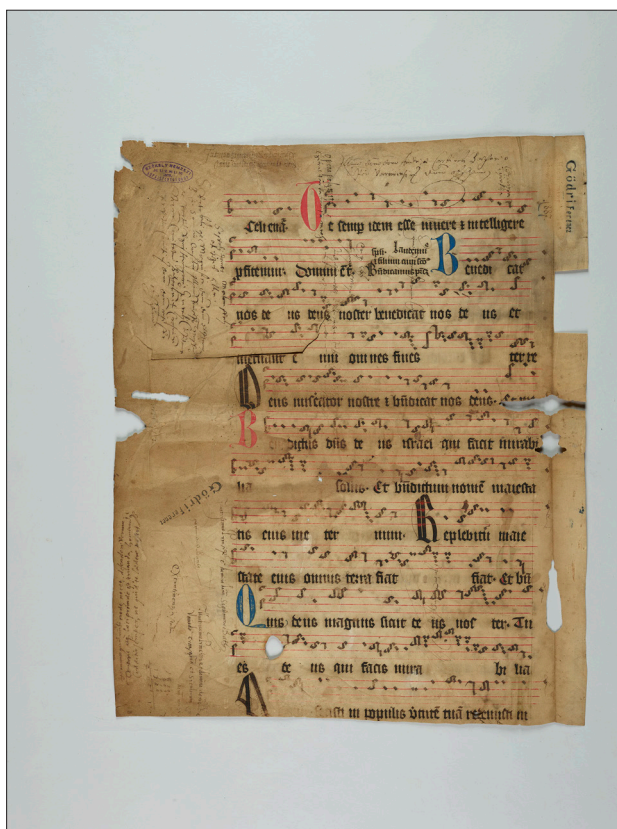
A Codex Fragment with Music Notation in the Collection of the Székely National Museum

(Abstract)

Ferenc Gödri (1862–1913), the founder of modern Sepsiszentgyörgy (Sfântu Gheorghe, Romania) and its mayor from 1895, is also associated with the construction of the Székely National Museum. The oldest manuscript of the museum's library entered Ferenc Gödri's private collection in 1887, when he was a legal trainee. The notated codex fragment from the first half of the 1400s is contemporary with the town of Sepsiszentgyörgy. It contains liturgical chants for Trinity Sunday after Pentecost: plainchants from the Esztergom tradition, in a pentatonic music dialect. The fragment was torn from a medieval codex of Hungarian origin, written in Transylvania on poor quality parchment, which may indicate a lower-level – i.e. parochial – use.

1. ábra SZNM, K, Fragmenta 1. (recto)

2. ábra SZNM, K, Fragmenta 1. (verso)